

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће ванредних бројева. Претплата се шаље уредништву у Београду на „Великом Тргу“ до Управе града Београда, а у унутрашњости код овлашћених скупљача или на пошти. Цена је листу: чиновницима, учитељима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште годишње 12, полугодишње 6 дин. Гостионичарима и механичарима из унутрашњости годишње 12, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 6 полугодишње, 4 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих команданата, полицијске односно пограничне жандармерије. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство годишње 24, полугодишње, 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Писма само плаћена примају се. Рукописи не враћају се. Огласи по погодби.

ПРЕДЛОГ УРЕДНИШТВА

Мисаоном човеку који је озбиљно проматрао систем кажњавања у нас, морала су пасти у очи извесна факта. Један од тих факата јесте: што највећа већина отпуштених робијаша баца се опет у зло, и после већих злочина и са већом казном враћа се поново на робију. А наш закон не зна за шалу: две опасне крађе — смрт! — Из ових основних опсервација излази: да казна, у таквим приликама, не постизава жељени резултат, него чак и на против. И човек се тада мора запитати? *Зашто?*

Да. *Зашто?* Казна је издржана; задовољени су споредни њени разлози: задовољена је она апстрактна „друштвена правда“ заплашени (?) су они који би хтели да се одаду на вршење сличних дела, али најглавнији и најлогичнији разлог казне није задовољен: преступник се не враћа друштву поправљен, способан за поштен и користан рад. У таквим случајевима, строгост казне постаје суровост, чак и неправда: када преступник изађе са робије или затвора њему су сва врата затворена, на његово чело ударен је сраман жиг, и њему је, бар у већини случајева, онемогућен други живот по преступнички. Ми немамо потребу да наводимо Игева Жана Валжана, ми се позивамо на свачије свакодневно искуство, на факат који смо поменули: да се са робије опет иде на робију.

Шта бива са несрећником када изађе са робије. За време док је издржавао казну изгубио је пријатељске и сродничке везе; изашао је без новаца, без средстава, без могућности да нађе хлеба на тврдој калдрми. Шта да чини? Да ради? Где да нађе посла? Не могу да га нађу ни они који годинама непрекидно и беспрекорно раде, који знају где, како и код кога да нађу посао. И ако га нађе, прво питање које му се ставља јесте: „где си до сада радио?“ И после одговора, строго поштени послодавац окреће му леђа и тера га с прага: ко би смео још и робијаша примити? Да проси? Он је још здрав, млад; ко ће да му удели? Међутим, треба јести, прева крче, а трбух не зна за моралне догмате. Власт га без престанка гони што нема посла. Положај очајан и такав да када би се у њему нашли сви и најчеститији људи, 99% учинило би исто што и он: склизнули би и пали у злочин. — У тим тренуцима налази се старо друштво, и са удвојеном енергијом и вештином одаје се на стари посао. Гелијска врата за њ су увек отворена, и њега ето опет на робији!

Једна грешка, и више но грешка: једна опасност јесте што је у тако критичним тренуцима несрећник, који већ има предиспозиција за злочин, остављен самоме себи, дато му је да славим рукама крчи себи пут кроз ладни и неповерљиви свет. Дат му је посао који премаша његову снагу, дат му је терет који не може издржати, и, остављен без икакве помоћи, навикнут да га друштво само казни и гони а никако помаже, он постаје звер. Али друштво — ако не цело, а оно бар свеснији чланови његови — када није било у стању да спречи његов пад, треба, у сопственом интересу, да му помогне да се дигне.

А искуство показује да лаже сваки онај који каже да се преступник не може поправити. Неоспорно је, до душе, и Ломброзо и Фери и цела модерна криминално-антрополошка школа имају право, да има преступника по рођењу, морално болесних створова, анатомским деформитетима предиспонираних за злочин, али, поред таквих, има и бедника који су из сла-

бости, случајем, са незнања, из беде пали у зло. Велики песник француски пева:

Шта смо учинили за њих пре тога мрачнога часа?
Јесмо ли штитили слабе? јесмо ли
Држали ту државу и голу децу на коленима својим?
Да ли једно зна радити, да ли друго зна читати?
Из незнања се злочин рађа.
Јесмо ли их поучавали, волели, и водили?
Зар није било њима хладно? Зар нису била гладна?

И сваки зна колико има људи које је у зло навукло нерђаво срце и покварена природа него жалосне прилике у којима су се нашли. И такви створови могу се и требају поправити.

Треба им помоћи, и то ма са ког гледишта хоћете. Свако зло може се поправити; ако се човек не може поправити, нашта нам онда цивилизација, наука, нашта све велике тековине културе! Зар због једне грешке казнити човека извесан број година, и ту казну продужити целог века, затворити му сва врата поштена живота, и до гроба га оставити обешчашћена? Зар није човечије пробудити у њему и развити заспали осећај људског достојанства и свете љубави према раду? Зар није и правично и хришћански пружити руку грешнику и помоћи му да се дигне? Што је најглавније, није ли корисније по цело друштво да се од одметника, лопова, убица, скитница, који шире зло и тако огромно штете и коштају, створе мирни, поштени, корисни радници?

Ми смо уверени да су великом броју разумних људи често оваке мисли долазиле на памет, и да и они деле наше уверење: да је *друштвена потреба да се отпуштеним робијашима омогући улазак у поштен и радан живот*. Друго је питање — ако се ствар у принципу призна за потребну и корисну: — како да се изведе та мисао, показати практичан пут, те да од речи постане дело.

Ми смо уверења да један тако велики и значајан посао не може бити дело појединца него свију људи који верују у његову корисност. Ми мислимо да сви интелегентни људи који су за ову ствар треба да оснују друштво коме би био циљ: *да преступанике, ири враћању са робије, уводи у поштен живот, да их материјално помаже док не нађу посла, да им налази посла и места, да води надзор над њима, докле год не постану мирни и корисни чланови друштва*.

Таква друштва (у Француској под именом *Les Sociétés de patronage en faveur des libérés*) постоје већ у великом броју у целом образованом свету. Има их и за људе, и за жене, и за децу. Најозбиљнији и најодличнији људи покретачи су и чланови таквих друштава; готово свуда оваква друштва имају државну помоћ, њихов делокруг се раширио, постигнути резултати врло су повољни, и она делају на част човечности нашега доба и на корист заједнице људске.

* * *

Изнесећи овај предлог, ми молимо:

1. Да наша штампа, било у изводу било у целини, изнесе га пред ширу публику и упозна је са овим мислима, и
2. Да сва господа која би делила наше уверење писмено нас известе о своме пристајању за оснивање једног таквог друштва.

То би био први корак који би се имао учинити, а њему би следовало оснивање самога друштва и вршење његовог великог задатка.

Просто, без фразе, ми износимо овај предлог, који су нам диктовали осећаји човечности и добро схваћени интереси друштвени, и поново апелујемо на просвећену пажњу домаћих јавних гласила и свију озбиљних људи у нашој земљи.

ЦИГАНИ, ЊИХОВ ЖИВОТ И ЊИХОВЕ ОСОВИНЕ

(НАСТАВАК)

5. Лоповске справе и отров

У свима народима дечарци бацају камење, али они теже, да камен баце што даље. Не чини тако мали Цига; он скупи преда се читаву гомилу камења, у величини ораха, за тим себи постави мету: повећи камен, дашчицу, крпу, у одстојању од десет до двадесет и пет корака, а по том неуморно баца приправљено камење ка тој јединој мети. Тако то траје по неколико сахата — али он у томе убрзо постигне такву вештину, да никад неће мету промаштити.

Кад се извезбао у томе, онда добије удицу и крпу. Крпа се обеси и сада мали Цига баца удицу из разних положаја на замишљени предмет крађе и привлачи га к себи. Тако што потпуно се слаже с циганском природом, јер то је и лепа забава а и вежбање, којим се отвара изглед да се дође до хлеба без мотике. Цига се у том бацању удице сматра за вештака онда, кад између густог грања, кроз које баца удицу, може да срећно извуче крпу.

Практична употреба ове вештине састоји се у томе, што се тако краде рубље, одело и сличне ствари из просторија, које су неприступачне. Тако се н. пр. удицом краде рубље из дворишта кад је тешко или опасно ући у двориште. С непојмљивом вештином краду се удицом хаљине из соба, које имају на прозорима решетке, докле сељак мирно у другом делу куће руча. Чак и хаљине, које висе о швилуцима, закачи Цига удицом, трза у вис док не спадну, а за тим их вуче по земљи, док их не докопа у руке.

Доста пута скрије се Циганин иза плота, те пеца љебад с коња, што чекају свог господара, који је кроз прозор гостионице морао видети „свакога ко је прошао путем“. Али Циганина иза плота није видео а тако исто не види никад више ни своје ново коњско ђебе. — На тај се начин може објаснити извесан број „загонетних“ крађа, у којима се учинилац није видео, нити се може појмити, како се могла крађа извршити. Зацело на тај начин се краду и посеци.

Цигани се још баве врачањем и лекаријама; лекарије су им сасвим или делимично симпатичне природе. Разне масти и косе, спаљене или у природи, готово су увек у употреби и играју велику улогу у љубавним стварима. Из чега се састоји чувено средство за спречавање оплођавања код женских, није ми познато; интересно би било сазнати, јер је то једино право абортивно средство.

Исто тако код Цигана се увек налази фосфора и арсена. То двоје им служи за тровање пацова и мишева. Сваки Циганин се у томе добро разуме и радо се подухваћа лова на мишове, јер тако добија најбољу згуду, да све у кући тачно види и прегледа.

За разбојничке циљеве, или кад хоће да кога отрује, Циганин не употребљава фосфор, арсен или сличан отров. Ако хоће кога да отрује, за то он има свој отров „дру“ или „драј“, који је другима непознат и који је један од најтајанственијих отрова. То је неки фини сињави прах, који се добија, по свој прилици од гљива (можда од *Asper gillus niger*), које клијају из животињског организма. Тај прах се даје у каквој млакој течности. Лице отровано тим отровом добије грозницу, кашаљ, а више пута почне пљувати и крв и за две до три недеље умре. Ако се организам расхладио, отров се раствори и нестане га, те после кратког времена по смрти не може се више констатовати тровање.¹

6. Понашање код суда

Имамо још да кажемо, како се Циганин пред судом понаша. Пре свега морам и опет да напоменем, да Циганина ваља познавати, иначе никад не можемо доћи до истине и увек можемо лако погрешити. Разлика између Циганина и сваког другог човека велика је, и што год више упознајете ово чудновато племе, све се више дивите, како се то у нашим културним земљама, у нашем добу, које све нивелише, може одржати једно племе, које другим народима ни у чему не личи.

Кад Циганин изиђе пред суд, понаша се бојажљиво, опрезно. На сва питања врло радо одговара као и Чивути опет каквим питањем, пошто тако добија времена да се промисли. То му је тако прешло у крв, да на питање како се зове обично одговара: „Како да се зове један сиромах Циганин?“ Ако га упитате за године, чућете: „Колико ми је година?“ Зар ја знам кад сам се родио?“ Ко да ми каже, колико ми је година?“ Питамо ли га, да ли је раније кажњаван, одмах стане надозивати: „За што да будем кажњаван?“ Ко вели да сам ја кажњаван?“ Јесте ли ме виђали у ланцима?“ „Зар ја изгледам тако, као да сам већ кажњаван?“

И сад стане уверавати како је био невин и како је и сада невин. На сплетку он се одважи, забуне нестане, а наступа дрскост и самопоуздање. Из његових уста оспе се читава бујница речи, које треба пустити да мирно теку. Ја сам за то заједно са криминалистом Либином, који саветује да брбљиве особе треба пустити да се испричају, а не као што Јагеман предлаже, да им треба реч прекинути. Не помаже то ништа тражити од Циганина, да се крађе изражава; кад га прекинете у говору, он опет почиње изнова да прича оно што је већ казао, те тако не само да се није ништа добило, већ се и употребљено време изгубило.

Није с горега прибележити све оно што Циганин прича. То је добро с једне стране за то што га тако лакше хватамо у противуречностима, а с друге за то што је њему то прибележавање непријатно те тежи да буде краћи. Али у току сваког саслушања очигледно све више расте Циганинова дрскост, а нарочито ако је иследник миран и ћутљив. То Циганин сматра за глупост те је све дрскији. Ако се заинтересујете за његове идеје, он лаже још више, ако посумњате у какво његово дело, у какву племениту црту, које он тврди да има код себе, тада он надозивује још више. Кад сте га пустили да неко време тако прича (ваља рачунати на добру порцију наивности и код најдрскијег, најмудријег Циганина), у згодном тренутку треба му кратко и енергично изнети противуречности и доказе, који против њега говоре.

Ретко кад можете довести Циганина до признања, али да је он осетио да је његова кривица доказана, опазите по томе, ако попусти у пређашњој дрскости и одједаред почне увијати се и молити. Не треба изгубити из вида његову наивност: она га гони, да још већма пориче своју кривицу, а овамо у држању је износи на видело. Оно начело: „Пријатељу, ти признајеш своју кривицу, јер си суров“, непознато је Циганину, и што више опажа, да се за његову кривицу зна и да је већ доказана, све је учтивiji, све га већма оставља поуздање и дрскост. Чак кад Циганин приступа признању, он то чини оклевајући, двоумећи и ако је могуће с лажима. Ја се сећам на један једини случај, кад сам од једног Циганина добио потпуно, опширно признање и у исто време важне податке против других окривљених. Неки брачни пар беше осумњичен, да је пре више година извршио неко убиство, у коме је издаље суделовао један Циганин; тај Циганин био је због неког другог мучког убиства у скоро по напред поменутом убиству осуђен на вечиту робију, и дакле већ од толико година у затвору. На свом саслушању порицао је (као и брачни пар) врло упорно: да он није познавао убијеног, да не познаје осумњичене супружнике, да о свему томе не зна ништа. Он се ослањао на ту околност, што је од тог доба прошло много времена, а није знао, да је одмах по извршеном делу учињена тачна истрага и да је ствар била јасна до најмањих ситница. Кад је Цига, стари и препредени лопов, видео да суд зна све боље и тачније него и он, ћутао је неко време, а за тим поче: „Господине, ја сам сиромах осуђен на вечну робију; због те нове ствари не можете ме обесити, а више од вечне робије не могу добити; ја ћу све казати“. За тим је целу ствар по-

¹ „Gerichtliche Chemie“, von Alex. Classen.

причао потпуно верно и истинито и том приликом ми је дао више поука, које су за мене биле од велике психолошке вредности.

Х. Гр.

(СВРШИТЕ СЕ)

ПОЛИЦИЈСКИ РЕЧНИК.

Општински послови.

Пресуђења код општинских судова

Пресуда због продаје и куповине.

а., Тужба.

Суду општине паланачке.

17. новембра прошле године продао сам Сави Лазићу олд. један кош кукуруза ђутуре за 170 динара, с тим да ми куповну цену плати за два месеца.

Како је плаћање овог купљеног кукуруза било, још 17. јануара ове године, а дужник ми ни до данас није измирио, то сам принуђен тужити га томе суду, и молити, да га осуди на плаћање дуга у 170 динара са 6% год. интереса од 17. јануара ове године, као дана прошлог рока до наплате, да ми накнади плаћену таксу и на име трошкова и дангубе 10 динара.

За доказ да сам му кош кукуруза, под овим условима и за ову цену продао, позивам се на сведоке: Ранка Милановића, шпекуланта, Недељка Тасића, кафетију и Ђуру Милошевића земљоделца све олд., које молим да суд на рочиште позове и испита.

Основ тужбе дуг од продаје и куповине.
Вредност тражбине 170 динара.

Доказ сведоци.

20. октобра 1898 г.

Паланка

Јанко Арсић
трговац

№ 5243. Одредити рочиште, на које позвати парничаре и сведоке тужночеве, када ће се овај спор извидети и пресудити.

20/X 1898 год.

Паланка

Председник суда
Н. Катих.

б., Белешка.

Рађено у суду општ. паланачке 1. новембра 1898 године у Паланци.

Белешка
по спору

Јанка Арсића, трговца олд.

противу

Саве Лазића, шпекуланта олд.

Због дуга, од продаје и куповине, у суми 170 динара.

Судили су судије

П. Милетић

Д. Арсић

Ј. Панић

Бележио деловођ

К. Симић

На данашње рочиште дошли су парничари и сведоци.

На понуду од стране суда, парничари се нису могли поравнати.

Тужилац оста у свему при тужби, моли суд, да испита његове сведоке, који ће потврдити његове наводе, а он ће се поред њихових сведоцаба ако суд нађе за потребно и допуну заклету.

Тужени не признаје да је од тужиоца тај кукуруз узео, но вели да је било само погодбе, но иста није прекинута, нити је он кукуруз дигао, према чему не може бити ни речи о плаћању истог.

Испит сведока.

Г. Ранко Милошевић, шпекулант олд., има 40 година, у свему способан за сведока, на питање суда каза: Био сам тада при погодби, када су тужилац и тужени пазаривали тај кош кукуруза. Тада су прекинули цену тако, да тужени онако ђутуре прими сав кукуруз палазећи се у кош и да га одмах крене, за 170 динара, коју суму ће му бити дужан исплатити,

у року од два месеца. Ово је било у новембру месецу прошле године. Да ли му је тужени тај кукуруз платио и да ли га је дигао не знам. Заклећу се. Дангубе тражим 5 динара.

II. Недељко Тасић, кафетија, има 54 године, способан за сведока, на питање суда каза: у новембру месецу прошле године, но кога дана не могу да се опоменем, били су у мојој кафани тужилац и тужени, и знам, да су се тада погађали, за један кош кукуруза ђутуре. Тужилац је давао туженом 170 динара. Нисам био ту кад су цену прекинули, јер сам био у послу око других гостију у кафани, но знам да су пили аванлук. Да ли је тужени дигао кукуруз и је ли му га платио не знам. На ово ћу се заклету. Дангубе тражим 6 динара.

III. Ђура Милошевић, земљоделац, има 36 год., способан за сведока на питање суда: у новембру месецу прошле године, био сам у Недељковој кафани и присуствовао сам при пазару кукуруза, између тужиоца и туженог. Тада су прекинули погодбу тако, да тужилац даде туженом, кош кукуруза ђутуре, за 170 динара, а тужени да га плати у року од два месеца. Је ли тужени кукуруз дигао и је ли га тужиоцу платио не знам. Заклећу се. Дангубе тражим 10 динара.

Тужилац није имао шта да примети на исказе сведока, но вели да је истим утврђена продаја и куповина. Тражи пресуду.

Тужени рече: да сведоци нису утврдили ту околност, да је он кукуруз дигао а кад тужилац о томе не подноси никаква доказа, то је онда његова тужба остала без доказа, јер тиме, што се та околност не утврђује, значи, да није закључен и извршен уговор о продаји и куповини. Тражи да суд одбије тужиоца од тражења као недоказаног. За данашњи предстанак тражи 20 динара.

Судски разлози:

Испитом испитаних сведока, тужилац је потпуно доказао, закључење уговора о продаји и куповини, а њиховим сведочењима, довео је до велике вероватноће и предају продатог кукуруза, према чему се има сматрати да је уговор о продаји и куповини закључен, а тужиоцу се има досудити допуњујућа заклетва на ту околност, да је уговор о продаји кукуруза извршен. Зато суд на основу § 6. 13 и 291 грађ. поступка

Пресуђује

Да се тужилац допуну закуне, на ту околност: да је туженоме продао кош кукуруза, који је тужени од њега за 170 динара 17 новембра прошле године купио, и да му тужени ту суму није ни до данас платио, па онда да тужени плати тужиоцу ту суму, у 170 динара, са 6% год. интересом од 17 јануара 1898 године, као дана прошлог рока до наплате, да му накнади плаћену таксу, у 8.40 динара и на име трошка и дангубе шест динара. У том случају тужени да плати и испитаним сведоцима Ранку, Недељку и Ђури по три динара дангубе.

Ако се тужилац не закуне, онда да се одбије од тражења, као недоказаног, и да плати туженом и сведоцима по три динара дангубе.

Пресуда саопштена парничарима јавно у суду одмах.

Од суда општ. паланачке 1. новембра 1898 год. у Паланци СМ 5478.

Потпис деловође

Потписи судија

NB. Заведи белешку и пресуду у протокол пресуђења,

ИЗ ЦРНЕ КЊИГЕ ЈЕДНОГ ПОЛИЦИЈСКОГ ЧИНОВНИКА.

(у преводу М. П. Јовановића).

23. ПЕСМИ — КРАЈ!

„Госп. комесару, прогоњени за Италију стигли су“, јави ми инспектор страже. „Шест лица: пет људи и једна девојка. Девојка се прогони у Америку, одакле је родом.“

Америчанка међу прогоњенима, необично нешто.

„Којим узроком, за што?“ упитах.

„На основи одредаба закона о скитницама. Прогнанички пасош ништа више не казује.“

„Онда доведите ми девојку“. — — —

Мало минута за тим, ето опет инспектора, пратећи девојку. Бејак изненађен, те ми поглед оста на племенитом изгледу ове девојке, ма да беше бедно одевена. Бледо, намучено, прним коврчицама окружено лице показиваше још јасне тра-

гове некадање зацело велике лепоте једне туђинке. Око усана јој лебдејаше израз бескрајно жалосне посусталости, а очи држаше само земљи оборене.

„Како се зовете?“ упитах љубазним гласом.

„Говорим само свој матерњи језик“, одговори ми она на шпанском језику.

„Онда са свим слободно њиме се и служите. Ја сам, још у младости својој, учио тај језик, па се надам, да ми је остало још толико у памети, да се могу с вама разумети“. Изненађена тиме, она ме погледа радосно.

„Ах, како ми је пријатно чути говор свога роднога места! Ви, госп. комесару, баш добро говорите нашим језиком.“

„Тек колико за потребу службе“, приметих смешећи се.

„Сад вас молим да ми одговорите на питање за ваше име.“

„Моје је име Долора Кало. Ја сам Циленка, кћи Мигуела Кало, угледнога трговца у Сантјагу.“

„Па зар сад овде — у таком стању — међу прогоњенима?“

„И ви не верујете? Јамачно мислите причају вам неку басну, да бих вас покренула да ме жалите? Али, на жалост, то ће бити баш истина, са свим жалосна истина. Чујте само историју моју. Испричају је у кратко, да не злоупотребим сувише ваше стрпљење. Пре три године, у Сантјагу гостоваше једно италијанско оперско друштво, чије сам представе с оцем чешће походила. Од певача је нарочито баритон Антоније Силва, због ласкавог и пуног улагивања гласа, а још више због поносне мушке лепоте, заносио сав женски свет у Сантјагу. И мени се чињаше он идеал, идеал шеснаестогодишње девојке! Како се понех, кад приметих, да је он запазио моје интересовање, шта више изгледаше да ми одговара. — Није нам било тешко да се нађемо. У Америчана је све слободније него у Европљана. Али наша љубавна срећа брзо би разорена. Једног дана не беше Антонија на уреченом састанку. У вече новине донесоше вест, да је притворен, што је опасно убо ножем неког младог човека, с којим се био завадио. *Cherchez la femme!* жена је узрок, завршиваше се белешка у новинама. Заклела бих се тада, да сам ја крива за Антонијеву несрећу. Зар сам могла и слутити, да је он имао још коју жену, с којом би имао веза, а у исто време и мени се клео на љубав и верност? Да сам тада то сазнала, да сам знала да је он криво дело учинио због те друге, јамачно све би било другаче. Овако, љубављу распаљена, ја се осетих позвана дужношћу, да Антонија спасавам ужаснога положаја, и ништа ме не могаде зауставити у томе. Имала сам и памети, да се латим средства, које у Сантјагу никад није било без чаробне моћи своје — крадом узех знатну суму новаца из касе свога оца. Никако и не помишљах на кривицу, коју овим учиних, та и Антоније је мене ради постао злочинцем! Подмислила сам једног чувара притвореника, те је пустио Антонија да побегне. Да смо даље требали заједно да бежимо лађом у Европу, чињаше ми се да се већ по себи разуме. Антоније се с почетка показиваше усхићен мојим делом, пуним пожртвовања, закљичаше ми се да ме никад неће напустити, и да ће ме, кад у његову отаџбину дођемо, узети за жену. Али кад у Бриндизи стадохмо на италијанску земљу, рече ми да ће, ради наше сигурности, узети неко друго име и да због тога морамо своју обавезу одгодити на неко време. Мени изгледаше ово са свим оправдано; само да останем увек уз њега, па бих и веће жртве подносила, а не да се одречем само једне форме, која ми се тада видла безначајна. Прво време нашег живовања у Италији најлепша је успомена мога живота. Антонију, услед ранијих његових веза, не би тешко наћи места у великим операма, а мени указиваше нежне пажње. А и од новца, које сам од куће понела, имадох још доста, те могадохмо уживати своју срећу у пуној мери безбрижно. На жалост, она за мало трајаше. Лакомислени другови увукоше у своје друштво Антонија, који се разматаше својом увек пуном кесом — он поче да се карта и пијанчи. Све молбе и запомагања моја остадохме без успеха, а све више излажаше ми на видик његова осорљива природа, коју сам доцније тако горко осећала. Последице неуредног му живота брзо се приметеше, Антонијев глас поче да опада, тај некада омиљени певач не могаде више да загрева свет; импресарији, који су га пређе тражили, одбијаху сада његове понуде изговарајући се разловима ништавним. Али најгоре беше то, што Антоније подмећаше мени да сам крива за његове уметничке напатке. Он тврђаше, да му наклоност публике, нарочито света женског, одузима то, што је стално везан за мене, да због мене нестаје и квари му се глас, као у какве тице певачице, која би се, затворена у кафезу, морала лишити слободе у гори, на коју се навикнула. Никад нећу заборавити оно вече, кад Антоније први пут ступивши у *Reggio Emilia*, од публике извиждан, дође кући, па ме као бесан стаде ударати! Од тада пође сунуврат. Викао је на своју отаџбину, да у њој нема разумевања ни благодарности и хтеде сад да покуша срећу у туђини. С каквим успехом! Антоније падаше све дубље и дубље — до кафе-шантана. Шта сам све препатила кроз то безутешно време, ни описати не могу. Још првеним и при самој помисли на тај најчешерији срам. Била сам се понизила до онога што је недостојно. Ви, што је морало бити. У Л. Антоније ме је напустио — с другом — заувек! Остадох на улици, без срестава, ни језика туђег не знадох. Свикојако један још пут беше ми отворен, да бих још неко време живела, али ма колико да сам крива, осећање чисти нисам са свим изгубила, а оно ме чуваше од — срама.... Да не бих умрла од глади, просила сам и — крај песми наћи ћете у мом прогнаничком пасошу...“

Не, прави крај песме нађох ускоро за тим у једним италијанским новинама, које донеше белешку, да је нека млада Америчанка, Долора К. из Сантјага, баш кад је лађа улазила у пристаниште код Ђенове, скочила у море и у таласима његовим нашла брзу смрт.

ИСТОРИЈСКИ УБИЦА

Међу убицама који су својим страховитим злочинима ушли и у саму историју, и успели да кривим словима обележе своју успомену, једно од првих места заузима двадесетогодишњи младић Жан - Батист Тропман, о коме су се у Француској читаве књиге и студије писале, и који се у криминалним стварима и данас врло често помиње.

Тропман, родом Елзашанин, служио је као чиновник у трговачкој кући богатог трговца Кенка. Породица Кенк која је бројала осам душа (отац, мати и шесторо деце) јако га је пазила и волела као да је од њихових. Тропман је био, поред своје необичне интелигенције, врло покварен младић, право чудовиште од неваљалства. Да би се дочепео имања породице Кенка, он смисли кривав план, који је на длаку извршио. Оца породице, старога Кенка заведе у околину Париза, причајући му о неким златним рудницима, и ту га убије и закопа. После месец дана врати се, каже целој породици како посао напредује не може боље бити, и како је старац казао да дођу два сина да му помогну. Удовица пошље најстаријег сина, и Тропман њега на месту убије и закопа. Неко време лагао је породицу како отац и син немају времена да нишу, како су рањени у руку, и тако даље. Али како је удовица почела сумњати и како се злочин могао открити, он се реши да поубија целу породицу. Ево како описује тај његов грозни злочин *Клод*, тадашњи управник париске полиције, у својим *Мемоарима*:

„Једне ноћи, 19. септембра, 1869., један фијакер заустави се пред вратима Пантена. Било је дубоко у ноћ, ветар је силно дувао, густе облаци покривали су месец. Фијакер се био зауставио пред вратима Пантена, јер кочијаш не знаде на коју ће страну. Једно лице промоли главу из кола, и нареди фијакеристу да тера напред.

То лице био је Тропман.

Он је седео у средини кола, према г-ђи Кенк, жени његовог заштитника и најбољег пријатеља. Два млађа детета седела су поред матере, а троје остале деце седело је према њима, заједно са Тропманом.

Цела породица долазила је из Елзаса, и била је у најпустијем крају око Пантена, где је, по речима Тропмана, стари Кенк купио велико имање, и где са најстаријим сином, очекује жену и децу. Верни Тропман био је послан да их доведе.

Кола се зауставише на путу код једне ливаде с детелином. Тропман сиђе први са госпођом и двоје деце. Осталима је казао да остану.

— Ми идемо у сусрет вашем оцу, рекао им је, и ми ћемо вам га довести.

И тада прстом показа на дну једне њиве велики бео зид који се видео према слабој месечини.

Госпођа Кенк са једним дететом испод руке ишла је за убицом, који је водио друго.

Пошто је Тропман отишао с мајком и двоје деце, кочијаш се окрете и упита троје деце која су остала:

— Зашто идете тако доцкан?

— Ми ништа не знамо, одговори најстарије. Наш пријатељ Тропман довео је нас догде по вољи очевој.

Протекоше скоро двадесет и пет минута.

Кочијаш је био ућутао, јер је ветар тако звиждао да се говор није могао чути. Само у два три маха неки узвици и лајање паса надвисише хуку ветра. Када се не чу ништа више, Тропман се врати. Узнемирен нешто, он скиде троје деце, и заповедничким гласом рече кочијашу:

— Идите. Решено је да останемо овде.

Фијакер пође путем у Париз.

Сутра дан један сељак, по имену Ланглоа, опази на својој њиви неки брежуљак који јуче није видео. Брзо се приближи, и када дође поче разгртати земљу лопатом и — стукну пренеражен. Пред њиме су биле лешине једне жене и петоро деце! Сви су били поубијани будаком. Жена је имала двадесет и девет рана, и то све позади, само две у слабине. Ланглоа је, пре вештака, по свима знацима могао констатовати да су сви још живи покопани. По рукама им се видело да су се бранили.

26. септембра, неки Hugh's, на четрдесет метара даљине од места где је нађено шест жртава, нађе и седму. Лешина је имала ударе будака у груди и била је Густава Кенка, најстаријег сина.

После кратког времена нађоше и осму, лешину несрећног Жана Кенка. Лешина је већ почела трулити, али се на рубљу видело име Кенково.

Тако је ово чудовиште од двадесет година убило целу једну породицу: од осам душа оца, матер и шесторо деце!...

Тропман је био наскоро ухваћен. У затвору је писао стихове и неколико пута покушавао да се убије. Покушавао је да подмрти своје чуваре да му набаве отрова, преклињао је свештеника и апотекара апсанског да му даду отрова, па чак и саме посетиоце који су долазили да га виде. Полицију је непрестано лагао да је имао саучасника, па је чак успео да једно писмо у томе смислу упути и самој царици. Све му је било у залуд. 19. јануара сечиво гилотине одруби му главу. У последњем часу, везан и стављен на гилотину, борио се са целатом и одгризао му прст.

Тако је свршио овај жалосни витез злочина.

РАЗВОЈНИЧКА ЈАЗБИНА

— К. Ортман —

(СВРШЕТАК)

У колико се на основу овог исказа могло радити, предузете су све полицијске мере. Али моја бојазан, да ће се врло мали или никакав успех постићи, показала се као оправдана. Како портир железничке станице тако и келнер рестораторов, засведочили су понеке исказе Кајлхолцове, али његовог пратиоца нико не познаваше, нити га је ко где год раније видео. Осем тога, њихов опис не слагаше се са оним лицима, која полицији беху позната као варалице сељака, или као други чланови разбојничког света. Кад се Кајлхолц после неколико дана опоравио од последица оне злокобне ноћи и био пуштен из болнице, покушавао је неколико пута да нађе ону несрећну кућу, али у томе никако није могао успети, те је на послетку морао од тога одустати изјавивши, да му је немогуће упознати како зграду, тако и пут којим су онда ишли. Тако је полиција била упућена само на своју сопствену снагу, а за покрајеног била је велика срећа што се нашао неки добар човек, који је о овоме догађају читао у новинама, те му дао занимања, и тиме га привремено спасао крајње оскудице.

Од овог догађаја прошло је већ више недеља, и ја сам на-њ био већ скоро и заборавио. Међу тим, тада сам морао путовати на више дана у једно оближње село ради трагања

за виновницима неког разбојништва с убијством. И у овом случају рачунао сам, да ћу имати посла са врло окорелим зликовцима, те сам се одлучио, да не идем у село као чиновник, већ у масци сточног трговца, како би ми истрага била што сигурнија. При свем том ни овде нисам постигао никаквог успеха, те сам, враћајући се у престоницу, дошао на станицу врло зловољан и као убијен. У хаљинама сточног трговца, а снабдевен лажном брадом, остао бих непознат и свом најбољем пријатељу. У тренутку кад оставих купе, паде ми поглед на једног високог, танког младића, са црвеном као ватра косом, где стоји у станичној одаји од мене прилично подалеко, обзирајући се врло пажљиво на све стране. Као муња пролети ми кроз главу мисао о покраденом Кајлхолцу те се реших да овог подозривог младића узмем на око. Враћајући се потпуно својој улози, изађох полако, с тешким корацима из вагона, и потрудих се, да лицу дам што простији израз, и остах стојећи на перону, привидно не знајући на коју ћу страни. Очекивање ме није преварило; птица зајста пође на лепак. После неколико тренутака младић ми приђе. Већ по првим речима уверих се, да има посла са једним поштенним чланом друштва за хватање и варање сељака, те удвостручих своје напоре да га у тој за-њ опасној обмани одржим. Сељачким дијалектом из околине, који ми срећом беше исто тако лак као и »високо-немачки«, непричах му, да хоћу да се иселим у Бразилију, а срце ми заигра од радости, кад млади човек добро одиграним чуђењем лупи се рукама и поче причати о неком свом ујаку, који се носио баш истим мислима. Говораше ми о састанку са овим ујаком, и ако имам воље да одмах упознам свог сапутника, који је један красан, добар човек, то ћу најбоље учинити ако му за један сахат правим друштво. Разуме се, да сам позив примио радосно, пошто сам најпре руком опипао њега и уверио се, да је на добром месту и при руци мој кратки, гвоздени »убилац«, једино оружје, које, осим Њорфинцецама напуњеног револвера, увек при себи носим. Исто тако као што је био случај и с Кајлхолцем, позва ме пратилац да свратимо у једну ресторацију на чашу пива; али пошто нисам хтео упуштати тичицу, која је мислила да сам већ у њеној замци, то одбих позив и замолих, да ме одмах води ујаку. Ишли смо по једном бескрајном кругу варошким улицама, и у себи нисам могао одрећи вештину моме вођи. Странац ва овом цик-цак путу зацело не би могао приметити, да ми, у ствари, увек у једном истом крају вароши остајемо, прешав после толико дугог пешачења један размак, који се у правој линији могао прећи само за неколико минута; међутим, ми смо употребили за то више од једног сахата. Кад сам напослетку почео изјављивати своје нестрпљење, увераваше ме младић са сигурношћу, да смо већ на месту, и, доиста, одмах по том заустависмо се пред неком омањом кућом у једној извиканој улици. Да сам овде завршио своју улогу сточног трговца и исељеника, и да сам свога пратиоца одмах затворио и кућу претресао, доспео бих, можда, такође до жељеног циља. Али пошто сам успео да ову препредену варалицу доведе одржим у заблуди, моје криминално честољубље подбадало ме је да идем још и даље, те ако ми буде могуће, да једним ударцем разорим цело гнездо. При томе сам знао, да се излажем великој опасности, али сам се ослонио на своју одлучност, телесну снагу и, пре свега, на моје познанство свију разбојничких и вараличких лукаштина. Тако слободно пођох, али с највећом опрезношћу за вођом кроз неко уско и мрачно двориште. И ово се тачно слагаше с Кајлхолцовим описом, као и три пут поновљено куцање, које нема сумње, служаше између опаког друштва као уговорени знак. Млада девојка, која нам отвори врата од приземног стана, беше, заиста, значајне лепоте, али ме та лепота у овом тренутку много мање интересоваше од открића, да је она једна од најопаснијих цепних и дућанских крадљивица, коју полиција одавно тражаше ради осуде због једног читавог низа крађа и разбојништва. Једва сам се уздржао, да се на мени не позна радосно изненађење. Учиних младој дами неколико комплимената и захтех, да се видим с помињатим ујаком. Познаник са станице увераваше ме, да ће он одмах доћи и предложи, да би до његовог доласка могли провести време при флаши вина и каквој невиној игри. Прво одбих с примедбом, да никакво вино не могу да поднесем, а другу понуду примах, али само да играмо »шесет и шест« или »овчије главе.« Млада девојка услужно примаче две столице за сто, и добро приметих да оној, која беше мени намењена, даде с великом бриж-

дивошћу нарочито срачуњено место. Седећи на њој леђа би ми била окренута према једним вратанцима, која су ми одмах пала у очи, и која су за ме, по намери „добрих људи“, требала да буду судбоносна. Ну, како ми је било много стало до тога, да се ујак укаже, то и даље једнако осташ у својој улози, те примих показано ми место без поговора. Али ипак, кад се млада дражесна дама хтеде наместити иза мене, да би, како рече, могла игру мало посматрати, замолех је да узме друго место, наводећи како не волим да ми ко гледа у карте. У ствари за ово захтевање имао сам сасвим друге, важне узроке. На име, био сам извукао једно мало ценом огледало, па сам га врло вешто иза мојих карата сакрио, те сам помоћу њега могао све тачно посматрати, шта се иза мојих леђа збива. Да ова опрезност није била излишна, набрзо сам се уверио, јер од једном, сасвим нечујно, раставише се вратанца, а у мом огледалу угледах лепо најпре главу, а по том и цело тело једног човека, који ми скроз беше познат, и од кога се, према његовој прошлости, могло очекивати све, само ништа добро. То беше у лупешком друштву под надимком „Шустер Ото“ добро познати и опасни разбојник, који је већ небројено пута стављан под суд због небројених простих и тешких крађа, а последњи пут због разбојништва и телесне повреде. За ово је крајо осуђен на вишегодишњу робију, али ју је избегао крајње дрским бегством. Све потере за њим остале су до сада сасвим безуспешне. Моје задовољство због овог проналаска беше тако велико, да потпуно заборавих на опасност моје ситуације, и, са неким расположењем, праћаш у мом огледалцу сваки покрет оног бедника. Видех, како моме пратиоцу даде неки знак, те младић са удвострученом жестином поче бацати карте на сто, очевидно у намери, да сву моју пажњу скрене на игру. За тим спазих, како тајанствени „ујак“ изнесе напред руку, коју је досад с једном флашицом и белим убрусом држао иза леђа, и на претима приђе корак ближе к мојој столици. Сад се већ ниједан тренутак више није смело одуговлачити, већ је требало несретниковића збунити брзим препадом. Скоких муњевито, одбацив моју столицу брзим покретом ноге, и пре него што је се лукави нападач прибрао од страха, паде мој „убилац“ на његово десно плеће с таквом жестином, да му рука клону као сломљена, и са потмулим узвиком посрну назад. За тренутак био сам обезбеђен његове силе, а пошто се бојаш осем високог младића још и лепе даме, то се без премишљања латих мог другог средства, које ме и против најдрскијих разбојника није још никад изневерило; извукох мој Ђоравцима напуњен револвер из унутрашњег џепа, управих претећи његова уста на оба субјекта, која ту дрхћући стајаху бледа као смрт, и наредих им, да ортака узму у средину и преда мном пођу напред.

— Ја сам полицијски комесар Х. — подвикнух им. Мислим да сте који пут слушали о мени, и да се са мном није шалити. Дакле напред! Првог који покуша да бега, убићу без сажалења.

Са задовољством приметих, да се сви троје, отежући и шкрипећи зубима, спремише да следеју мојој заповести, видећи и сами да нисам човек, који би се шалио с таквом сортом људи. „Шустер Ото“ је при мом неочекиваном удару испустио малу флашицу, те је до мог повратка опрезно склоних ногом на страну. Моја три заробљеника потерах пред собом са издигнутим револвером као стадо оваца, а на улици сам их предао неколицини чувара јавне безбедности, које сам пиштаљком дозвоао, те су их отерали у сигуран затвор.

Кад је извршена преметачина куће, изнета је на видело цела тајна зликовачке дружине, а на једном скривеном месту, које је „Шустер Ото“ сам издао, нађен је и највећи део новца, који је украден јадном Кајлхолцу. Млади човек, који је разним власуљама и мењањем одела врло вешто остајао непознат, доводио је „муштерије“. Млада, лепа дама послужила је честитог сељака вином, од кога смо нашли више флаша помешаних с приличном дозом морфијума, али ради што веће сигурности, довели су жртву помоћу хлороформа у дубоку невестицу, у ком је стању и у воду бачена, из које се само чудом избавила. Свакојако и мене би снашла иста судба, те кад хладнокрвно о свем том размислим, и сетим се, у какву сам опасност био дрско и охоло зашао ипак мало задрхћем. Зликовци покушаше у почетку с лагањем, али кад се само један од њих избрља, признадоше дело сви, те су све троје

скупа на дуго време уклоњени од људског друштва. Кајлхолц и жена му изгубише сваку вољу за исељењем, и ако су примили највећи део свог новца. Својим скромним капиталом отпочеше једну малу радњу, која их, уз њину марљивост и поштење, доведе до угледног стања.

С немачког
Ж. А. Ј.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА.

Павле Младеновић и син му **Никола**. Отац и син, Обојица лопови; обојица одговарају за иста дела; обојица се осуђују на исту казну. Па зар би и могао отац пустити самога сина међу оне покварене људе у казамату београдском? Зар се толико бринуо око васпитања његовог; зар се толико трудио да га на пут изведе, па да га сад сама пусти у град београдски? Не!

Он, отац, који је уживао у своје јединци; који је био у стању да га до његове 28-ме године очува, не може допустити да му син сада пропадне. А син зар да допусти, да се његов стари отац мучи под старост сам, без игде иког свога? Не, он, као добар син, толико је захвалан својој оцу, што га је на пут извео, да га ни под којим условима није пустио самог у град. Иде и он за њим. Каква диван пример очеве љубави и синовљег пожртвовања? Каква страшна слика доба у коме живимо!

Павле Младеновић, старац од 66 година и син му Никола од 28 год. поротном пресудом првостепеног београдског суда за окр. подунавски од 28 маја тек. год. № 8966. осуђени су на по 10 година робије у тешком окову и 9 јуна тек. године спроведени управи београдског казненог завода на издржање ове осуде.

А знате шта су радили? Ноћу, између 3—4 фебруара тек. год. развалили су тор манастира Раковице и из истог украли 7 коза, а ноћу,

између 5 и 6 истог месеца обили су шталу Танасија Стојковића из Јајинаца и из исте украли три брава свиња.

Ето, за 7 коза и троје свиња и отац и син дошли су у казамат београдски, а њихова кућа са свим пропала.

Осуђени су родом из М. М. Лука; тамо имају и породицу. **Панта Јексеровић**. Четрдесет му је година, а осуђен је до сада на 41 годину робије, у три пута.

Први пут 1872 г. Панта је као малолетан од стране првостепеног суда за округ подунавски, осуђен на годину дана затвора, због крађе, коју је извршио једноме сељаку из села Вреоца, среза колубарског, окр. подунавског. Ову казну издржао је у пожаревачком казненом заводу.

Октобра месеца 1888 првостеп. београд. суд за округ подунавски пресудом својом № 20284 осудио је Панту на 20 година робије у тешком окову због једног разбојништва и три опасне крађе.

Разбојништво је извршио над Жиком Н. земљод. из села Шилаковца, ср. посав. а крађе неким сељацима из села: Врбовне и Болевца истог среза.

У место да на осуди остане до 1908 год. Панта је крајем 1891 год. пуштен у слободу. Од 20 год. дакле, издржао је свега

три год. и неколико месеца, а све остало опроштено му је, нешто путем највише милости, а нешто услед условног отпуста.

Слушајте даље:

Пресудом првостепеног суда за град Београд од 5 октобра тек. год. Бр. 16155, Панта је опет осуђен на 20 год. робије у тешком окову због крађе извршене Филипу Бугарчићу и Бошку Арсенијевићу, земљоделцима из села Јабучја, среза колубарског.

Крађу је извршио ноћу, између 19—20 маја тек., а покрадене ствари, по процени вештака нису вределе више од 58 динара.

Панта је са свим мирно саслушао судску пресуду.

Изгледа шта више, да му је са свим све једно био у граду београдском или у слободи. Бунило га је истина у почетку то, што је за малу ствар — 58 дин. осуђен на тако велику казну, али се доцне сетио да је то због ранијих осуда.

— Околност ме уби, одговарао је обично онима, који га питаху.

Панта је родом из села Сакуле, среза колубарског, али је стално живео у селу Вреоцима истога среза, стаса је повисоког, косе и обрва смеђих, очију жутих, лица округла, чела малог; на левој обрви има белегу од убоја.

Милан Грујић звани „Црни“. Пре неколико дана — 23. тек. мес. из јутра, једна отменија госпођа београдска беше дошла на Вел. Трг да купи неке кућевне намирнице. Док је госпођа куповала што јој треба, један гамен иђаше стопу у стопу за њом, тако сви мишљаху, е је он слушче њено.

Кад госпођа застане код једног пиљара и мало се саже да пробере неку зелен, гамен који је праћаше, приђе јој са свим слободно и из шпага извуче јој новчаник.

Приметив ово госпођа се одмах окрете и викну на њега, да јој врати новчаник, али јој он са свим дрско одговори, да јој га он није ни украо већ једно друго лице.

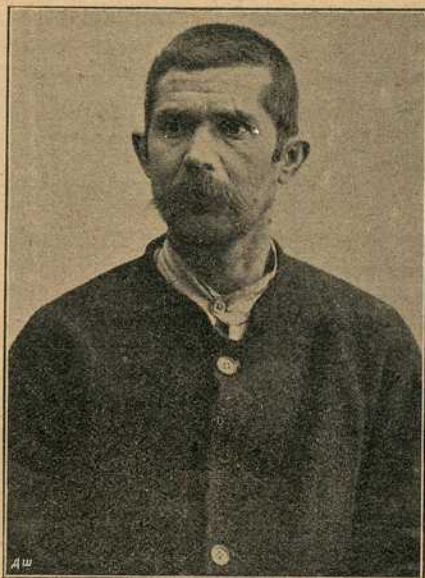
Један жандарм који се у близини десио и све видео, уштедео је госпођи даље непријатности због дрскости гаменове, докопав га за јаку и нашав новчаник код њега.

Тај гамен није био нико други, до овај Милан, кога су његови другови прозвали „Црни“, ваљда, због тога што је црн као да је Циганче.

Разуме се већ, да је Милан одмах одведен у кварт варошки, који га је, пресудом својом од 23. тек. мес. № 9282. осудио на десет дана затвора. Овај затвор Милан још издржава у Управи гр. Београда.

Милан нема више од 17 год., родом је из Београда; зна нешто мало занат обућарски, од две године па на овамо не избија из затвора Управе града Београда. До данас није судски осуђиван, али је био под истрагом неколико пута.

Још нешто. Милан је рођени брат Николе Грујића, опасног лопова, чију смо слику изнели у 5. броју нашег листа од ове године. Према томе, нема никаква изгледа на поправку,

с тога смо га уврстили у наш албум међ кесароше, слику му износимо у цели, да свет причува своје цепове од њега.

П О Т Е Р А.

Вождару Векрићу, земљоделцу из Д. Ступња, среза расинског, ноћу између 20 и 21 тек. м. непознати лопов украо је једног коња. Украдени коњ има 12—13 год.; длаке је вране; на врату има војни жиг „в“ положен, а сем овога и на плећкама жиг „Т“. Наређује се тражење. Пронађеног крадљивца са покрађом треба спровести начелнику ср. расинског с позивом на Бр. 19492, или Управи гр. Београда на Бр. 25349.

Михаило Маричић, бив. чувар топчидерске економије, пресудом првостепеног суда, за град Београд од 11 јуна тек. год. № 11904 осуђен је на 15 дана затвора за небрежљивост у дужности (§ 99 казненог закона). Не зна се где се Михаило сада налази па за то Управа гр. Београда актом № 13800, моли све полицијске власти да Михаила пронађу и њој спроведу.

Илија Рајковић, бив. слуга, који се обично бавио службом у селима округа подунавског, 28. ов. м. извршио је крађу својој сестри Пијадни жени Живе Азуцког, фијакеристе, са станом у улици „Аци-Ђериној“ бр. 11. Украо јој 170 динара у готовом новцу и побегао. Илија има 30 год. повисоког раста, у опште смеђ, на себи носи кожух, али није искључена могућност, да је од покрадених новаца купио себи друго какво одело. За крадљивцем наређује се тражење. Пронађеног стражарно спровести Управи гр. Београда, с позивом на Бр. 25379.

Никола Лидоч, бив. гаваз турског консулата у Турни-Северину, на опасан начин украо је консулу 247 дин. и један златан сахат, па побегао. Он има 19 год. средњег је раста, подужег носа, смеђе косе, говори: румунски, грчки и арнаутски. Ако ко ма шта о њему сазна, нека то достави Управи гр. Београда с позивом на Бр. 25002.

Стојман Стошић, звани „Врљка“, по занимању цигљар, бив. притвореник начелства окр. врањског, 18 тек. мес. побегао је из притвора поменутог начелства. Он има 30 год.; средњег је стаса, лица плавог, очију граорасте, косе смеђе, у оделу је сукненом. Начелство округа врањског актом од 21 тек. мес. № 7737, моли све полицијске власти, да Стојмана живо потраже, и у случају проналаска њему стражарно спроведу. Пронађени Стојман може се спровести и управи гр. Београда с позивом на Бр. 7737.

Т Р А Ж Е С Е.

Милана Цветковића, бив. трговца тражи првостепени суд за град Београд актом № 18297. Пронађеног треба спровести поменутом суду, или Управи града Београда с позивом на Бр. 24258.

Мирослава Милетића, раденика штампар., који је неко време живео у Шапцу, тражи Управа града Београда. Пронађеног треба стражарно спровести истој управи с позивом на Бр. 24848.

Рудолф Најц, друштвени директор из Кемптена, у Баварској јавља да му је ноћу између 17. и 18. овога месеца на тајанствен начин нестао његов шеснаестогодишњи син. Држи да је врло лако могуће да је дошао у Србију. Опис: средње величине, витак, румених образа, висока чела, кратко ошишане плаве косе, лице му овда онда нервозно подрхтава; на себи има зеленкасто одело, сивкаст врскапут с кадифеним оковратником, црн шешир, кишобран, жуту дугачку краватну, уза се носи мали црни ручни куфер и код себе има отприлике 250 марака. Отац ће поднети све трошкове и ономе ко му сина нађе даће 37-50 динара у злату награде. У случају проналаска ваља телеграфски известити на ову адресу: „Rudolf Neuz, Vereinsdirector, Kempten (in Bayern).“

Јована, сина Богдана Нешћића, земљоделца из Д. Кашаља, среза азбуковачког, окр. подринског тражи управа града Београда актом № 25581. Јован има 16 год. стаса је повисоког, црномањет је, до 23. априла тек. год. служио је код Јована Умлауера, бакалина оvd. Пронађеног Јована треба спровести Управи града Београда.

Милована Ивашевића, бив. чувара осуђеника у Добричеву, родом из Петровца, тражи пожаревачки првост. суд ради извесног саопштења. Ако ко зна где се овај Милован сада налази, нека то достави најближој полициској или судској власти, а она опет нека то достави пожаревач. првост. суду с позивом на Бр. 14189.

УЦЕЂЕН

Драгутин Тамбуровић, оглашени хајдук, на основу чл. 4 зак. о хватању и утамањивању хајдука, уцеђен је са 1000 дин. Ова сума, по извешћу нач. окр. крушевачког од 23 тек. мес. № 10500, издаће се ономе ко Тамбуровића прокаже власти да га она ухвати или убије, или он то сам учини. Драгутин је родом из села Златарића, среза жупског, окр. крушевачког.

УХВАЋЕНИ

Ђура Перић, земљоделац из села Придворице, среза јасеничког окр. подунавског, чију смо потеру изнели у 39. броју нашега листа, ухваћен је 29. тек. мес. у Београду и спроведен начелнику среском у Паланку. Ђура је стављен под истрагу за девет казних дела, махом опасних крађа. Њега је познао и јавио власти један бивши полиц. званичник, који је из нашег листа видео, да се Ђура тражи.

И они побегли осуђеници чије су слике изашле у потерници нашега листа у бр. 42 и 43, по извешћу управника београдског казненог завода — ухваћени су.

СТОГОДИШЊИЦА Ј. Д. Х. ТЕМЕ-А

12. ов. м., навршило се сто година како је рођен Јодокус Домагус Хубертус Теме, један од најплоднијих криминалистичких писаца, угледан правник и политичар немачки, чија су дела од чести и на српски преведена. По свршеним правним наукама Теме је био судија у незнатној варошици Рагниту, у Источној Пруској, за тим државни тужилац у Стендалу; од 1839 до 1848 у Берлину председник криминалног суда а за тим професор права у Цириху. Његов отац био је судија, и брижљиво је васпитавао свога сина, коме је кум, прота у манастиру Клархолцу дао имена сва три светитеља заштитника поменутог манастира. Као посланик на Националном Већу он се борио за слободу у редовима ондашње опозиције, а заједно с познатим Лотаром Бухером припадао је оној групи, која је била против порезе. У тој борби буде оптужен због велеиздаје и привремено послат на робију. Кад је, одмах за тим, 1849 г. изабрат у једном срезу за посланика, мораше га пустити из затвора. После више месеци био је и судом ослобођен, и пошто није хтео молити краља за државну службу, он напусти своју домовину. И ако је поново изабран за посланика, он се није хтео више бавити политиком, и пресели се у Швајцарску.

Његови романи су поглавито криминалистички, пуни интереса и ванредно занимљиви. Публика их је читала с највећим интересовањем, управо страшно, те су му они пронели име и сачували га за још дуго времена. Теме је писао лапидарним стилем, избегавајући сваки реторски накит. Напоследку му је то постало манир. Један од његових романа, на пример, почињао је овако:

Била је ноћ. Мрак као тесто. Звон поче избијати. Два наест сати. Лагани, чврсти удари. Улица је била усамљена. Све је спавало. Само је чесма жуборила. Или је то била киша. Не, чесма. Прође један фијакер. Бр. 583. Затворен фијакер. У том се чу пуцањ. Итд. итд. итд.

Збирку Темеових криминалних прича превео је на српски пок. Аксентије Мијатовић, под насловом: Темеова криминална библиотека. — **Звезда.**

ЛИЧНИ ОДНОСИ ПОЛИЦ. ЧИНОВНИКА

Г. Антоније Пантовић, начелник министарства унутр. дела, који је по повратку са осуетва подуже боловао, оздравио је и 26. ов. м. отпочео је долазити на дужност.

Г. Милан Ђорђевић, члан управе града Београда, верио се 26. ов. м. са госпођицом Јеленом, ћерком пок. Косте Ђукића, бив. трговца из Београда. Честитамо.

Г. Војислав Павличевић, начелник среза јасеничког (окр. подунавског) добио је једногодишње осуетво, за више образовање у полиц. струци — у Паризу. Лена најма од г. Министра, који се стара да полицијску струку унапреди са спремним полицијским чиновницима.

ИЗЈАВЕ, ПОРУКЕ И ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА.

С радошћу можемо јавити нашим читаоцима, да нам је г. Таса Ј. Миленковић предао за лист још једну од својих интересантних белешака. Чланак ће излазити под насловом „Наша деца“. У њему се износе страшни призори, који морају покренути на озбиљно мишљење све оне који добро мисле о нашем подмлатку. Већ како г. Таса пише, то је познато. Његови књижевни радови читају се увек с особитим интересом и у нас и на страни. Чланци ће почети одмах идућим бројем.

Наша рубрика „Из црне књиге једног полиц. чиновника“ испрњена је са данашњом 23 причом „Песми крај“. Г. Јовановић, преводилац тих дивних ствари што су занимале и вишу нашу читалачку публику, много је задужио наше уредништво својом пажњом према листу, и ми смо му свесрдно захвални.

Обраћамо пажњу пошт. читалаца, на наш први чланак: „Предлог уредништва“. Нарочито молимо г. г. новинаре да га прочитају, па, према у чланку изјављеној молби, да га било у изводу или у целисти у својим листовима изволе прештампати.

Г. Коцићу писару начелства, Ниш. Молимо вас пошаљте нам што пре оне фотографије са тачним описом. Ако друкчије не може бити, уредништво ће признати издатак за сликање криваца. . . А шта је са осталим претплатницима?

Уредништво „Полицијског Гласника“ преселило се на „Велики Трг“ до Управе града Београда у сопствену зграду, где је и „Атеље Полиц. Гласника.“

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

НОВИ ЗАКОНИ

са изменама и допунама могу се добити у мојој књижари

	д. п.
Закон о шумама са изменама и допунама	1.—
Закон о лову	—20
Закон о штамаи	—50
Закон о изменама у закону о таксама	—50
Закон о Учитељској школи у Јагодини	—50
Закон о основним школама	—50
Закон о средњим школама	—60
Закон о устројству општина и општинских власти са свима његовим изменама и допунама и закон о чувању пољског имања	—80
Закон о уређењу Управе Фондова	—60
Закон о државним економима са законом о унапређењу вођарства и са законом о пољопривредним станицама	—60
Закон о потпомагању домаће радиности (индустрије)	—20
Закон о устројству војске (са свима изменама и допунама	—50

КЊИЖАРА
МИТЕ СТАЈИЋА
У БЕОГРАДУ

Три прошлогодишња комплекта „Полицијског Гласника“ елегантно повезана има на продају по цени од 12 динара.